

АУТЕНТИЧНИ ЈЕЗИЧКИ МАТЕРИЈАЛ У НАСТАВИ СТРАНОГ ЈЕЗИКА ЗА ПОТРЕБЕ АКАДЕМСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ: ПРИМЕР УПОТРЕБЕ ОРИГИНАЛНИХ ТЕКСТОВА ИЗ ОБЛАСТИ ФИЛОЗОФИЈЕ¹

Сажетак: У раду се, најпре, дефинише појам 'аутентичности' у настави страних језика, а затим се разматрају различити ставови у вези са коришћењем аутентичних језичких материјала у настави страног језика, са посебним нагласком на наставу језика за посебне сврхе и за потребе академске дисциплине. Затим се, кроз пример употребе оригиналних филозофских текстова за студенте филозофије, расправља о критеријумима које треба узети у обзир при одабиру ових текстова за рад на часовима страног језика, али се исто тако говори и о аутентичним језичким активностима које треба да прате обраду ове врсте текстова да би се допринело целокупној аутентичности језичке наставе. Ауторка, такође, даје извесне сугестије како олакшати разумевање сложених филозофских текстова и како мотивисати студенте за рад на таквим текстовима, како на часовима страног језика, тако и за потребе проширивања знања из њихове академске дисциплине.

Кључне речи: аутентичност, настава језика за посебне сврхе, академска дисциплина, оригинални филозофски текстови

1. Увод

Једна од премиса модерног приступа у настави страног језика јесте коришћење аутентичног језичког материјала и његова примена, почевши од нижих степена учења страног језика до високих и највиших нивоа његовог овладавања.² Аутентични језички материјал може се успешно селектовати из мноштва

¹ Рад је урађен у оквиру пројекта 178014: *Динамика структура савременог српског језика*, који финансира Министарство науке, просвете и технолошког развоја Републике Србије.

² Мада ауторка овог текста подржава став оних методичара који сматрају да разноврсност аутентичног језичког материјала омогућава да се он прилагоди сваком узрасту и различитом језичком предзнању полазника језичких курсева, идеја о коришћењу аутентичног језичког материјала често је предмет опречних мишљења: тако, нпр. док Киличкаја (Kilickaуа, 2004) и Ким (Kim, 2000) сматрају да се аутентични материјали могу користити само са студентима који поседују језички ниво знања које се по европским стандардима могу означити као Б1

расположивог материјала који припада реалном свету у коме се комуницирају поруке различите врсте, садржаја, дужине, циљева, намера, итд., и искористити у педагошке сврхе, тј. за наставу страног језика.³ Управо у овој констатацији лежи привидна контрадикторност, јер се сами аутентични језички материјали дефинишу као материјали који „нису специјално направљени за наставу језика“ (Nunan, 1988), односно, као „текстови које изворни говорници креирају у непедогошке сврхе“ (Bacon & Finnemann, 1990). Таква 'контрадикторност' отвара питање: да ли аутентични материјал престаје да то буде у моменту кад се 'унесе' у учионицу, или, како то Чавез наводи (Chavez, 1998) постаје мање аутентичан ако је узет изван свог оригиналног контекста и удаљен од публике којој су намењени? Или он остаје аутентичан, али му се само приступа на начин који није аутентичан и не одсликава реалну језичку употребу, већ је само подражава? Из тог разлога, питање аутентичности, како то неки аутори сугеришу (Perez Canado & Almargo Esteban, 2005) може се односити на питање о коришћењу аутентичног језичког материјала, с једне стране, али и на питање организовања наставних активности које захтевају извршење аутентичних језичких задатака.

Но, не продубљујући више тему о томе да ли су аутентични материјали само они који припадају спољном свету за задовољење његових аутентичних потреба, а не и они који се користе у језичкој учионици као једној специфичној друштвеној заједници, ми ћемо се у овом раду фокусирати на једну врсту језичког материјала коју чине аутентични текстови који нису писани као узорак на коме ће се вршити језичке анализе, нису симплификовани да би на лакши начин комуницирали са студентима, нити су на њима извршене интервенције да би служили у сврху обраде граматике и лексике.⁴ У том смислу, овај материјал ћемо сматрати аутентичним, имајући у виду, првенствено, његов циљ да на аутентичан начин комуницира са својим реципијентима, тј. да ће га они интерпретирати на начин на који то раде

и Ц1, други методичари (McNeil, 1994; Miller, 2005) сматрају да их је могуће применити и на нижим нивоима језичког знања, захваљујући могућности да се језички задаци могу мењати и прилагођавати језичком предзнању, те се на њима могу увежбати како макро, тако и микро језичке вештине. Ричардс (Richards, 1983), нпр., предлаже да почетници у учењу језика могу користити новинске извештаје (читањем или слушањем) да би идентификовали имена земаља или познатих људи (увежбавање микро језичких вештина уочавањем кључних речи), а исти ти извештаји могли би се користити и са студентима који одлично владају страним језиком да би се интерпретирали или сумирали (увежбавање микро језичких вештина).

³ У литератури се за аутентичне језичке материјале може наћи и термин *реалија* (Robinson, 1980: 35), али се у овом раду тај термин неће употребљавати јер асоцира на конкретне материјалне предмете који се често користе у нижим разредима учења страног језика где се могу успешно примењивати неке форме директног метода.

⁴ Такву врсту текстова Видоусон (Widdowson, 1998) карактерише као оригиналне текстове (*genuine texts*) на основу њихових унутрашњих својстава, док само њихово коришћење може, али не мора бити аутентично, што зависи од конкретних околности дате ситуације. То значи да овај аутор прави разлику између оригиналности и аутентичности, где под овим другим подразумева саму *употребу* текстова, те се по њему аутентичност не односи на саме текстове, већ је то врста друштвеног конструкта између текстова и њихових корисника. Он такође дефинише аутентични језички материјал као производ, приписујући му особину оригиналности за разлику од самог процеса његове употребе, који он назива 'аутентичност'.

у академској дисциплини којом се баве или се спремају да буду експерти у њој. Ради се, наиме, о оригиналним текстовима америчких и британских филозофа који су одабрани као наставни материјал и уврштени у приручник за студенте филозофије на основним академским студијама Филозофског факултета у Нишу.⁵

Сам одабир наведених текстова и размишљања о начину њихове обраде на часовима страног језика били су разлог ауторкиних детаљних промишљања, али и недоумица, које ће бити представљени у делу рада који следи. Међутим, пре тога, размотрићемо сам појам аутентичности у настави страног језика, указати на значај коришћења аутентичних језичких материјала и организовања аутентичних задатака у настави страног језика за опште сврхе, а затим и у настави језика за посебне сврхе, са нагласком на страни језик за потребе академске дисциплине.

2. Појам 'аутентичности' у настави страних језика

Имајући на уму наведену дихотомију Х. Г. Видоусона (Widdowson, 1998) где он прави разлику између аутентичног језичког материјала и његове употребе, у овом раду ће се под појмом *аутентичности* у настави страних језика подразумевати како коришћење аутентичног језичког материјала у настави (оригиналних текстова), тако и успостављање аутентичне комуникације између тог материјала и његових рецепијената. Наиме, још пре навођења ове дихотомије, Видоусон (Widdowson, 1983: 30) је инсистирао на идеји да аутентичност у настави подразумева „комуникативну активност језичке употребе, тј. ангажовање интерпретативних процедура којима се долази до смисла поруке, чак када се те процедуре примењују на текстове и код текстова који сами не морају да буду аутентични у правом смислу те речи“.

Међутим, у методичкој литератури се под 'аутентичношћу' веома често подразумева само аутентични језички материјал. Тако, Роџерс и Медли (Rogers & Medley, 1988) сматрају да се термин *аутентичност* у настави страног језика може користити да би се описао језички узорак, било у усменом или писаном облику, који рефлектује природност форме и њену примереност културном и ситуационом контексту. Исти аутори аутентични материјал дефинишу као материјал који су изворни говорници креирали **за** изворне говорнике, док Ли (Lee, 1995) аутентичан језички материјал дефинише из перспективе наставе страног језика. Према овом аутору, аутентични материјал је сваки онај који није писан да би се употребио за циљеве наставе страног језика, већ за испуњење комуникативних циљева из реалног света. С друге стране, Пикок (Peacock, 1997) дефинише аутентични материјал као материјал који је настао да би испунио неке друштвене циљеве у језичкој заједници.

Констатацију да се аутентичност у настави страних језика не односи само на аутентични језички материјал, подржава и Брин (Breen, 1985) образ-

⁵ Селекцију текстова за наведени приручник извршила је и цео приручник осмислила ауторка овог текста, С. Благојевић. Приручник је објављен 2008. године под називом *English for Students in Philosophy*.

лажући да постоје четири типа аутентичности у оквиру наставе језика и истичући њихов однос међузависности. То су следећи типови аутентичности:

- 1) Аутентичност текстова који могу да се користе као језички инпут за ученика, где се аутентичност односи на квалитет датог текста, који, без обзира на свој извор, треба да служи као средство да ученику помогне у развијању аутентичне интерпретације.
- 2) Аутентичност ученикове интерпретације таквих текстова, где се под овим подразумева да ученик мора да открива конвенције комуникације у циљном језику које ће му постепено омогућити да интерпретира значења у тексту на начин како то чине флуентни корисници тог језика.
- 3) Аутентичност задатака који се спроводе у настави језика и рефлектују циљ који се жели постићи применом одређеног језичког инпута, што значи да одабрани задаци не треба да ученике укључе само у комуникацију са текстовима и другим ученицима, већ и у само учење помоћу таквих текстова и у циљ таквог учења.
- 4) Аутентичност актуелне друштвене ситуације у језичкој учионици односи се на улогу коју учионица има у обезбеђивању услова у којима сви учесници у учењу могу јавно да деле проблеме, постигнућа и да обликују целокупни процес учења језика у заједници као једне врсте друштвене активности.

По концепту аутентичности приказаним на овај начин, језичка учионица не представља контекст у коме ће се аутентичност материјала изгубити, већ, насупрот, она сама аутентичност језичког материјала чини валидном (Perez Canado & Almargo Esteban, 2005). Овакав, интегрални приступ концепту аутентичности у настави страног језика, чије се остваривање посматра као резултат успешне интерпретације понуђеног језичког материјала (*ibid*), могуће је применити и у настави језика за посебне сврхе, где су ученици страног језика обично више заинтересовани за садржај који се језиком представља него за његову језичку форму (Wegener, 2008) и поседују одређено језичко искуство, пре свега, матерњег језика, али и страног језика општег типа.

3. Употреба аутентичног језичког материјала у настави језика за посебне сврхе⁶ и академске дисциплине

У литератури се традиционално наглашава и фаворизује коришћење аутентичних језичких материјала (овде првенствено мислимо на текстове) у настави језика за посебне сврхе и сматра се релевантним чиниоцем методи-

⁶ Настава која се односи на овладавање страним језиком професије или струке којом се ученици језика баве, или ће се бавити, у англистичкој литератури, означава се као настава или учење за посебне сврхе, *learning for specific purposes*, **LSP**, (Hutchinson & Waters, 1987), а по свом методичком приступу, таква настава је усмерена на садржај, те се обележава и скраћеницом **COL** – *content-oriented learning* (Brinton, Snow & Wesche, 1989).

ке за ту врсту наставе. Вегнер (Wegener, 2008: 137) набраја три функције које аутентични текстови имају у настави језика за посебне сврхе: 1) да уношењем аутентичних текстова из радне средине ученика у учионицу, наставник директно помаже ученицима, 2) да наставник језика за посебне сврхе увек бира текстове који су, што је то могуће, ближи конкретним ситуацијама које ученици имају у својој професионалној средини, 3) аутентични текстови могу послужити као извори информација за наставника и обично се сакупљају још у току анализе потреба ученика.

Међутим, уколико коришћење аутентичног језичког материјала у настави за посебне сврхе постане синоним за реалну комуникацију, непрестано ослањање на такву врсту материјала може да доведе до занемаривања методолошких принципа у настави страног језика (Widdowson, 1979) што ће умањити ефекат и сврсисходност самог аутентичног материјала. Стога се може рећи да аутентични материјал не производи увек и у свакој ситуацији и аутентичну језичку реакцију. Ово је поготову важно имати на уму при организовању наставе страног језика за посебне сврхе, где се наставници суочавају са још једним проблемом, а то је проблем њиховог ограниченог познавања стручне материје која се презентује на страном језику (Hutchison & Waters, 1982: 56–57). Из тог разлога методичари који подржавају коришћење аутентичног језичког материјала у настави језика за посебне сврхе инсистирају на сарадњи између студената и наставника (пошто се овде ради о студентима, онда ће се у даљем делу текста користити тај термин)⁷, при чему ће студенти активно учествовати у избору текстова, као и у адаптацији или елаборацији наставног материјала, да би се омогућило успостављање интеракција између њих и наставног материјала, чак и у случајевима када он има језичке циљеве, тј. намењен је за обраду граматике и вокабулара (Clarke, 1989).

Ова врста активности се такође препоручује и код коришћења аутентичних текстова у настави страног језика за потребе академске дисциплине, која, и поред тога што се ти материјали представљају истом узрасту – студентима основних студија који имају мање-више исто језичко предзнање, носи своје специфичности, условљене како врстом академске дисциплине тако и конкретним циљевима који се том наставом постављају.⁸ Употреба аутентичног материјала у овој врсти наставе, по речима Фловердруа и Пикока (Flowerdew & Peacock, 2001), има разлоге и *за* и *против*.

Разлози за коришћење аутентичног материјала у настави за посебне сврхе базирају се на тврдњама да неаутентични текстови не могу представљати језичку употребу каква постоји у реалном свету, као и да симплификовани текстови често губе нека од својих значења. Аутентични текстови, с друге стране,

⁷ Овде треба напоменути да се у англистичкој литератури чешће користи термин 'ученици (језика)' (*learners*) као општи термин који подразумева и студенте на факултету, али и све друге који уче језик за посебне сврхе, као што су то и људи који се баве одређеном професијом или струком.

⁸ Ови се циљеви у нашој наставној пракси и образовном систему називају 'исходи предмета'.

на најбољи начин припремају студенте да се суоче са ситуацијама из реалног света. Међу разлозима који су против коришћења аутентичних текстова су они којима се истиче да сваки аутентични текст не мора бити аутентичан за свако одељење и да то што је неки текст аутентичан не значи одмах и да је релевантан у датој језичкој ситуацији. Као трећи разлог против коришћења аутентичних текстова наводи се тај да су аутентични текстови често претешки у језичком смислу, те да се по својој језичкој комплексности често налазе далеко изнад нивоа актуелног језичког знања њихових 'корисника', па ће им у процесу овладавања страним језиком они пре штетити него користити.

Што се тиче компликованог и претешког језика у аутентичним текстовима који се примењују у настави језика за потребе академске дисциплине – трећег од горенаведених разлога против коришћења ових материјала, Гилмор (Gilmore, 2007: 11) истиче другу страну таквих текстова. Наиме, аутентични текстови нуде велику разноврсност граматичких и лексичких елемената и често су много богатији овим средствима него текстови конструисани за наставу језика, будући да су одраз реалне језичке употребе. Међутим, условно речено, 'недостатак' таквих текстова (посматран са аспекта језичке наставе) је у томе што се ови елементи много ређе понављају у датом језичком узорку него што би то био случај са језичким материјалом који је специјално направљен да потенцира неке језичке елементе који би били циљ наставе. Решење за овај проблем Беневент и Пенамарија (Toregrosa Benavent & Sanches-Reyes Penamaria, 2011) виде у употреби и изложености великом броју аутентичних текстова, тако да ће количина текстова утицати на поновљивост језичких елемената, што је, свакако, предуслов за њихово уочавање и прва фаза при њиховом савладавању. То значи да селекција аутентичних текстова за наставу страног језика академске дисциплине тражи да се задовољи релевантност таквих текстова, како са позиције садржине материје која се представља, тако и са позиције језичке форме којом се та релевантна садржина излаже, али захтева и њихову бројност, што би значило да би било препоручљиво да се уврсти већи број краћих текстова, пре него мањи број дужих. Јасно је да селекција овакве врсте представља временски дуг процес који захтева опсежна промишљања, о чему ће бити речи у делу рада који следи где ћемо, на примеру одабира текстова за приручник за студенте филозофије, указати на сложеност процеса одабира адекватних текстова за рад на часовима језика за потребе академске дисциплине.

4. Одабир аутентичних (оригиналних) текстова за потребе студената филозофије

Коришћење аутентичних текстова у настави страног језика академске дисциплине и поред тога што се ти материјали представљају истом узрасту (студентима основних студија) који имају мање-више исто језичко предз-

нање, он носи своје специфичности које су условљене како врстом академске дисциплине тако и конкретним циљевима који се том наставом постављају ('исходи предмета'). Како се у исходима за наставни предмет Енглески језик на студијском програму за филозофију наводи „овладавање филозофским дискурсом на енглеском језику и адекватна припрема за коришћење језика академске дисциплине по завршеним основним студијама, као и стварање основе за даљи рад на дипломским студијама“, то смо мишљења да се ови циљеви наставе могу постићи само радом на аутентичним текстовима аутора из те академске дисциплине. То су текстови писани за дискурсну заједницу која припада тој академској дисциплини, нису прилагођени никаквој врсти језичке обраде пошто представљање дискурских карактеристика и терминологије нису ни били циљ њиховог настанка, дакле, ради се о оригиналним текстовима аутора који су познати и признати у области филозофије.⁹

Усмереност ка представљању садржаја академске дисциплине на страном језику, намеће адекватан и добро осмишљен избор оригиналних текстова¹⁰, као и састављање приручника, или уџбеника, који би се користио у настави страног језика за научну дисциплину. Овај уџбеник, за разлику од уџбеника који се користе у настави страног језика за опште потребе, за које се тврди да су најмање аутентични од свих аутентичних материјала, јер су „производ комбиновања идеја и техничких вештина аутора и издавача, уз, рецимо покоји језички 'инпут' експерата који су позвани да дају своје доприносе при изради уџбеника“ (Sweeny, 2006), требало би да је, што је могуће више, аутентичан у смислу не само да се састоји од оригиналних текстова, већ да садржи и аутентичне врсте наставних задатака који те текстове прате.

4.1. Текстови и начин њиховог одабира за наставу страног језика академске дисциплине

Да би се извршио сврсисходан и адекватан одабир текстова који ће се уврстити у приручник за учење страног језика академске дисциплине, неопходно је, најпре, извршити и узети у обзир следеће елементе:

- 1) Анализу реалних потреба студената одређене академске дисциплине – како актуелних, тако антиципираних, а у складу са планираним 'исходима предмета', како општег, тако и појединачног типа,
- 2) Анализу језичког предзнања студената, и
- 3) Анализу степена познавања материје академске дисциплине.

⁹ На основу предлога Видоусона (Widdowson, 1998) за ову врсту текстова користимо термин 'оригинални текстови' (*genuine texts*), док ћемо, имајући истог аутора на уму, за њихово коришћење користити термин 'аутентична употреба', тј. аутентичне активности у оквиру наставе страног језика.

¹⁰ Ово питање убраја међу најзначајнијим при организовању – осмишљавању такве врсте наставе, и како смо то видели у претходном одељку рада, према Брину (Breen, 1985), први је од четири типа аутентичности у настави страних језика.

Одабир текстова и њихова каснија употреба заснивају се на два претпоставкама: првој, да студенти морају да имају задовољавајући степен граматичког знања, тј. лингвистичку компетенцију, и на другој, да имају задовољавајућу комуникативну компетенцију, тј. да разумеју језичке исказе и способни су да их користе у комуникативне сврхе. Улога текстова на којима ће се базирати даља настава језика била би да активира већ постојеће компетенције и проширивши их омогући студентима да своје преходно стечено језичко знање и искуство повежу са језичким системом у текстовима који су од непосредног значаја за њихову професију. Из тог разлога, приручник не би требало да представља медијум помоћу којег се учи језик у изолацији, нити да се помоћу њега учи сам садржај предмета, већ да се оба ова елемента комбинују у једну смисаону комуникацију. Оваквим повезивањем садржаја и језичког исказа материја која се представља, постаје занимљива на нов начин, а језичке потешкоће се умањују.

Процес одабира оригиналних текстова и уврштавање текстова у наставни програм, односно приручник, требало би да се одвија у три фазе у којима наставник страног језика:

- 1) Саставља опсежнију листу наслова на основу консултација и сугестија наставника других предмета из те академске дисциплине,
- 2) Врши селекцију текстова на основу комплексности језика у њима и одбацује неадекватне,
- 3) Распоређује селектоване текстове по систему градуирања језичких јединица уз доследну примену методичких принципа – од лакшег према тежем, од већ позног према новом и од чешћег према ређем.

Проблем који се стално намеће при одабиру текстова је њихова *актуелност*, тј. да ли су одабрани текстови релевантни за временски период у коме се представљају. Наиме, неке академске дисциплине се веома брзо развијају те текстови који су у једном временском периоду били актуелни, брзо застаревају, па је стога потребно осавремењавање већ одабраних текстова (економија, право, медицина, итд.). То значи да би већ написане приручнике требало стално 'апдејтовати', како то кажу наши студенти, служећи се овим, широко распрострањеним, англицизмом. Стална потреба за осавремењавањем наставног материјала јесте важан аргумент који као недостатак наводе они методичари који се противе коришћењу ове врсте материјала у настави, јер би то захтевало и сталне финансијске издатке. На срећу, овај захтев није од значаја за академску дисциплину каква је филозофија, јер се за њене текстове каже да су ванвременски и никада не застаревају. Међутим, ова академска дисциплина, са друге стране, има неке одлике које су само њој специфичне и стога занимљиве за разматрање.

4.2. Селекција текстова у приручницима за филозофију

Филозофија је академска дисциплина која није једноставна за праћење и разумевање на матерњем језику, а поготову на страном. Стога, при састављању приручника за енглески језик за филозофију, наставник је, пре свега,

морао да се одлучи да ли уопште да уврсти веома комплексне, оригиналне текстове у садржај наставног програма и приручника или да изврши њихову адаптацију. Међутим, сама одлука да се одаберу оригинални филозофски текстови, отворила је нова питања, међу којима су следећа:

1. У којој мери одабрани текстови треба да буду усклађени са садржајем из других предмета из исте дисциплине?
2. Како концепирати приручник да се студентима олакша разумевање аутентичних текстова?
3. Које аутентичне активности треба да прате одабране текстове?
4. Како мотивисати студенте да користе аутентичне текстове?

Јасно је да сама природа ове академске дисциплине намеће коришћење аутентичних филозофских текстова јер би било која врста адаптације могла да представља нашу личну интерпретацију ауторових идеја, за коју никада нисмо сигурни да у потпуности, или делимично, одражава ауторово оригинално гледиште. Такође, један од недостатака адаптираних текстова је у томе што поједностављени језички материјал може да изгуби нека од битних значења (Flowerdew & Peacock, 2001: 182), а то је поготову важно код текстова из области филозофије где и сама тумачења одражавају аутентичност филозофског правца или самог филозофа.

Што се тиче питања усклађености ове врсте текстова са наставним садржајем осталих наставних предмета који су заступљени у студијском програму филозофије, може се рећи да је оно од пресудног значаја за разумевање таквих текстова. Наиме, предзнање које се односи на садржај академске дисциплине, често омогућава да студенти разумеју такве текстове чак боље и од оних изворних говорника циљног језика који ту материју не познају (Mishan, 2005: 40).

Одабиром текстова аутора са чијем су се филозофским гледиштем студенти већ упознали на студијама из осталих предмета, као нпр. из предмета *Историја филозофије*, студентима се олакшава разумевање истих на страном језику, јер са предзнањем из своје академске дисциплине студенти ће лакше разумети текст и идеје њима пренете чак и када га буквално, реч по реч, преводите. Прецизности ради, боље је рећи да одабрани текстови треба да следе наставну материју из других наставних предмета студијског програма за филозофију, јер тек када се студенти упознају са филозофским гледиштима и идејама одређених филозофских праваца, тек онда би такав садржај могли да прате на енглеском језику. Овај принцип је готово императив када се ради о одабиру текстова за ову специфичну академску дисциплину.

4.3. Концепција приручника за страни језик за академску дисциплину

При изради приручника за потребе академске дисциплине, постављају се две групе питања: прва група се тиче методичког обликовања уџбеника на начин који би својим решењима помогао разумевању компликованих оригиналних текстова и поспешило развијање језичких вештина¹¹, док се друга група питања тиче

¹¹ Интегрисане језичке вештине се фаворизују у језичким курсевима за учење језика за опште

организовања језичких задатака који, као врсте аутентичних активности, треба да прате обраду таквих текстова и допринесу њиховој целокупној аутентичности.

Једно од могућих решења које би олакшало разумевање текстова из области филозофије састојало би се у томе да се студентима омогући да се пре рада на тексту упознају са непознатим речима и изразима који су кључни за разумевање текста који следи. У ту сврху треба понудити списак релевантних речи из тог текста, а за које претпостављамо да нису познати студентима. Објашњење тих речи би требало да буде на енглеском језику и студенти би могли да се на њих врате у току самог читања текста, а такође и након читања текста. Поред овога, уз сваки од текстова неопходно је дати додатне информације о самом тексту, као нпр. понудити кратку биографију филозофа – аутора текста, означити временски период или филозофски правац којем он припада, а уколико постоје метафоре или референце на догађаје из митологије, које су уобичајене у оваквим врстама текстова, треба понудити краће објашњење (*Notes and Commentary*).

У приручнику овакве врсте, такође је значајно пронаћи и осмислити нека техничка решења која ће омогућити студентима да сами брзо провере своје разумевање текста. То је могуће постићи помоћу питања која следе након текста, а која су повезана са нумерацијом редова у тексту, што студентима омогућава да се лакше оријентишу кроз текст и брзо и лако могу да упореде своје одговоре са исказима у тексту.

Приручник треба да подстиче оне активности које су усмерене ка развијању језичких вештина које су у директној вези са овладавањем језика академске дисциплине, а то би биле: 1) способност разумевања текста читањем, 2) вештина превођења филозофског дискурса са једног језика на други, и обрнуто, 3) сумирање текста усменим и писменим путем.

У складу са развијањем наведених језичких вештина, а поред оних активности које се односе на увежбавање специфичне филозофске терминологије, било помоћу синонима и антонима или преводних еквивалената (варирање типова вежбања је пожељно), потребно је укључити и оне који се у литератури називају 'аутентичним активностима у настави језика струке'. Под овим активностима подразумевамо активности које би се организовале на часовима академске дисциплине и односиле се на разумевање и интерпретацију изнетих ставова и мишљења у датом тексту, као и изражавање сопственог става у односу на прочитани текст. Оне би требало, што је могуће више, да подражавају активности које се користе при изучавању саме академске дисциплине, тј. уобичајене су у редовној настави за саму академску дисциплину.

Укратко, то би биле три врсте активности:

1. Сажимање прочитаног текста,
2. Усмено и писмено представљање сажетка,
3. Давање одговора на питања која подстичу закључивање (*inferencing questions*).

сврхе, али код језичких курсева за учење језика за посебне сврхе, увек постоје вештине којима се даје примарно место, док су друге језичке вештине у њиховој функцији, тј. организују се тако да појачају усвајање и овладавање примарним.

Трећа од набројаних врста активности је веома важна јер закључивање обично подразумева комбиновање материјала из два, или чак из више делова текста, уз њихово логичко повезивање. Ова активност подстиче развијање вештине закључивања која представља сложену менталну активност и захтева одговарајуће интелектуалне и когнитивне способности студената.

4.4. Мотивисања студената да користе оригиналне текстове

Како је речено, при избору текстова неопходна је сарадња са наставницима других филозофских предмета и стручњака из дате области, али исто тако пожељна је сарадња и са самим студентима (Hyland, 2007: 91). Искуство је показало да студенти филозофије, поготову дипломирани студенти са овог департмана, могу дати корисне сугестије око избора тема које су њима занимљиве за дискусију, што заузврат подиже степен мотивисаности студената и њихов ентузијазам да се ухвате у коштац са сложеним оригиналним текстовима. Сазнање да се упознају са дискурсом и вокабуларом који је директно релевантан за њихове потребе, као и осећај задовољства да гледиште и ставове неког филозофа сазнају директно, на његовом изворном језику, а не преко превода (који су у овој области неретко недовољно квалитетни, а чега су и сами студенти често свесни), најбоља су мотивација овим студентима.

Познато је да се мотивација студената може одржати и подстицати само путем осмишљене интеракције са наставном материјом. То практично значи да када студенти увиде смисао наставног материјала, када у њему препознају оно о чему су већ учили из других предмета из своје академске дисциплине, онда и савладање комплексних филозофских текстова постаје лакше. Савладавање текстова предвиђених приручником може бити важан подстицај за даљи рад студената и по завршетку наставе страног језика. Екстезивно читање дужих текстова из ове области на страном језику, оних које сами студенти бирају по својим интересовањима, несумњиво доприноси проширивању знања из академске дисциплине на страном језику, али, паралелно са тиме, и богаћењу језичког знања.

5. Уместо закључка

И на крају, уместо закључка, ово излагање завршићемо једном филозофском анегдотом која је на самом почетку наведеног приручника за филозофију, а коју многи од студената пропрате осмехом. На основу реакције студената у свакој од генерација, тј. да ли ће та реакција бити присутна, или ће изостати, наставник може да донесе почетну дијагнозу о језичкој и когнитивној компетенцији оних који отпочињу своје путовање кроз филозофски дискурс на енглеском језику и спремају се да се упусте у превођење и интерпретацију нимало једноставних, аутентичних текстова из филозофије.

Поменута анегдота гласи:

Philosophy teacher: 'In philosophy, a good question is more important than a good answer.'

Philosophy student: 'What's a good question?'

Philosophy teacher: 'That is.'

Philosophy student: 'What's the answer?'

Philosophy teacher: 'This is.'

(Hampe, I. and E. Stuart: *Non-being and Somethingness*)

Литература

- Bacon, S. & Finneman, M. (1990). A study of attitudes, motives, and strategies of university foreign language students and their disposition to authentic oral and written input. *Modern Language Journal*, 74(4), 459–73.
- Blagojević, S. (2008). *English for Students in Philosophy – A Course Reader*. Filozofski fakultet: Niš.
- Breen, M.P. (1985). Authenticity in the language classroom. *Applied Linguistics*, 6 (1), 60–70.
- Brinton, D. M., Snow, M. A. & Wesche, M. B. (1989). *Content-based second language instruction*. New York: Newbury House.
- Chavez, M. T. (1988). Learner's perspectives in authenticity. *IRAL*, 36/4. 277–306.
- Clarke, D. F. (1989). Materials Adaptation: Why leave it all to the teacher? *ELT Journal*, 43(2), 133–141.
- Flowerdew, J. & Peacock, M. (Eds.). (2001). *Research perspectives on English for academic purposes*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gilmore, A. (2007). Authentic materials and authenticity in foreign language learning. *Language Teaching* 40 (2): 97–118.
- Hutchison, T. & A. Waters. (1982). Performance and competence in English for Specific Purposes. *Applied Linguistics*, 2 (1), 56–69.
- Hyland, K. (2007). English for Specific Purposes: Some influences and impacts. *International handbook of English Language teaching*. New York: Springer. 391–402.
- Kilickaya, F. (2004). Authentic materials and cultural content in EFL classrooms. *The Internet TESL Journal*, 10 (7). Retrieved November 1, 2006 from <http://iteslj.org/Techniques/Kilickaya-AuthenticMaterial.html>
- Kim, D. (2000). A qualitative approach to the authenticity in the foreign language classroom: a study of university students learning English in Korea. *Texas Papers in Foreign Language Education*, 5 (1), 189–205.
- Lee, W. (1995). 'Authenticity revisited: text authenticity and learner authenticity'. *ELT Journal* 49(4). 323–328.
- McNeill, A. (1994). *What Makes Authentic Materials Different? The Case of English Language Materials for Educational Television*. Papers presented at the Annual International Language in Education Conference, Hong Kong.

- Miller, M. (2005). *Improving aural comprehension skills in EFL, using authentic materials: an experiment with university students in Nigata, Japan*. Unpublished master's thesis, University of Surrey, Australia.
- Mishan, F. (2005). *Designing authenticity into language learning materials*. Bristol: Intellect.
- Nunan, D. 1988. *The learner-centered curriculum*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Peacock, M. 1997. The Effect of Authentic Materials on the Motivation of EFL Learners. *English Language Teaching Journal* 51, 2-11.
- Perez Canado & Almargo Esteban (2005). Authenticity in the Teaching of ESP: An Evaluation Proposal'. *Scripta Manent*. Journal of the Slovene Association of LSP Teachers. 1–11.
- Rogers, C. & Medley, F. Jr. (1988). Language with a purpose: using authentic materials in the foreign language class. *Foreign Language Annals*, 21. 567–478.
- Robinson, P. (1980). *ESP (English for Specific Purposes): The Present Position*. Oxford: Pergamon Press.
- Shomoossi, N. & Ketabi, S. (2007). A Critical Look at the Concept of Authenticity. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, Vol. 4, No. 1, pp. 149–155.
- Swenney, S. (2006). Authentic materials: how to achieve a sense of authenticity in a coursebook. *Business English Special Interest Group Newsletter*, IATEFL.
- Toregrosa Benavent, G. & Sanches-Reyes Penamaria, S. (2011). Use of Authentic Material in the ESP Classroom. *Encuentro* 20. 89–94.
- Wegener, B. (2008). Corporate English language training: The way to customized materials. In *English projects in teaching and research in Central Europe*, eds. Josef Schmied and Christoph Haase, Göttingen: Cuvillier Verlag. 127–146.
- Widdowson, H. G. (1979). *Exploration in Applied Linguistics*. Oxford. Oxford University Press.
- Widdowson, H. G. (1983). *Learning Purpose and Language Use* Oxford, O.U.P.
- Widdowson, H. G. (1998). Context, community and authentic language. *TESOL Quarterly*, 32(4).705–616.

Savka Blagojević

THE USE OF AUTHENTIC LANGUAGE MATERIALS IN EAP TEACHING: THE CASE OF PHILOSOPHY TEXTS

Summary: The author of the paper, firstly, defines the notion of 'authenticity' in a foreign languages teaching and discusses the different views regarding the use of authentic language materials in language teaching, with the special emphasis on ESP and EAP teaching. Then, through an example concerning the use of the original philosophical texts for philosophy students, she discusses both the criteria that should be taken into account when selecting the texts for the purpose of language teaching, as well as the use of the authentic language activities that should follow the processing of these texts. The author also gives some suggestions on how to

facilitate the understanding of complex philosophical texts and how to motivate philosophy students to work on them during language classes, but also to read them after their language classes in order to increase their disciplinary knowledge.

Key words: authenticity, teaching languages for specific purposes, academic discipline, original philosophical texts